

ریاست جمهوری

سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور

رئیس سازمان

بسمه تعالی

شماره: ۱۰۱/۱۱۵۶۹۵

تاریخ: ۸۲/۶/۲۲

پست:

بخشنامه به تدریج مخاطبین مندرج در ماده یک قانون حداکثر استفاده از توان فنی، مهندسی، تولیدی، صنعتی و اجرایی کشور در اجرای پروژه ها و ایجاد تسهیلات به منظور صدور خدمات مصوب ۱۳۷۵/۱۲/۱۲	شماره: ۱۰۱/۱۱۵۶۹۵
مجلس شورای اسلامی	تاریخ: ۸۲/۶/۲۲
دستورالعمل نظارت بر اجرای ماده ۳ قانون حداکثر استفاده از توان فنی، مهندسی، تولیدی، صنعتی و اجرایی کشور در اجرای پروژه ها و ایجاد تسهیلات به منظور صدور خدمات مصوب ۱۳۷۵/۱۲/۱۲ مجلس شورای اسلامی و تصمیم شماره ۲۶۵۳۹/۱۰/۲۷ مورخ ۱۳۸۱/۶/۲ هیات وزیران	

به منظور نظارت کفی بر اجرای ماده ۳ قانون حداکثر استفاده از توان فنی، مهندسی، تولیدی، صنعتی و اجرایی کشور در اجرای پروژه ها و ایجاد تسهیلات به منظور صدور خدمات، مصوب ۱۳۷۵/۱۲/۱۲ مجلس شورای اسلامی و در چهارچوب تصمیم شماره ۲۶۵۳۹/۱۰/۲۷ مورخ ۱۳۸۱/۶/۲ هیات وزیران، دستورالعمل پیوست در شش صفحه، به منظور بررسی نحوه ارجاع فعالیت خدمات مهندسی مشاور، پیمانکاری و خدماتی پروژه ها بصورت منفرد و توافقی فعالیت، توسط دستگاههای اجرایی و نظارت بر حسن اجرای قانون، جهت اجرا ابلاغ می گردد.

رعایت این دستورالعمل برای مخاطبین ذکر شده در ماده یک قانون یاد شده الزامی است.

این بخشنامه جایگزین بخشنامه شماره ۱۰۵/۱۸۰۸۹ مورخ ۱۳۸۱/۲/۹ سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور می شود. و از تاریخ ابلاغ، بخشنامه قبلی کان لم یکن تلقی می شود.

محمد ستاری فر

معاون رئیس جمهور و رئیس سازمان

صفحه ۶ از ۱۰	دستور عمل نظارت بر اجرای ماده ۳ قانون حداکثر استفاده از توان فنی، مهندسی، تولیدی، صنعتی و اجرایی کشور در اجرای پروژه‌ها و ایجاد تسهیلات به منظور صدور خدمات مصوب ۱۳۷۵/۱۲/۱۲ مجلس شورای اسلامی و تصویب شماره ۲۶۵۳۳-۱۰ مورخ ۱۳۸۱.۶.۲ هیأت وزیران
	پیوست هشتم شماره موضوع

۱- تعاریف

- ۱-۱- **قانون:** منظور از قانون، قانون حداکثر استفاده از توان فنی، مهندسی، تولیدی، صنعتی و اجرایی کشور در اجرای پروژه‌ها و ایجاد تسهیلات به منظور صدور خدمات، مصوب ۱۳۷۵/۱۲/۱۲ مجلس شورای اسلامی، می‌باشد.
- ۲-۱- **سازمان:** منظور از سازمان، سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور می‌باشد.
- ۳-۱- **دستگاه اجرایی:** در اجرای ماده یک قانون، دستگاه‌های اجرایی به شرح زیر در ارجاع کارهای خدمات مهندسی مشاور، پیمانکاری، ساختمانی، تاسیساتی و تجهیزاتی پروژه‌های خود اعم از اینکه از بودجه عمومی دولت و یا از درآمدهای خود و یا از اعتبارات و تسهیلات ارزی و ریالی اختصاص یافته به آنها استفاده نمایند، مشمول قانون شناخته می‌شوند.
- الف) کلیه وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها، موسسات، شرکت‌های دولتی یا وابسته به دولت - موضوع ماده ۴ قانون محاسبات عمومی
- ب) کلیه بانک‌ها، موسسات و نهادهای عمومی غیردولتی - موضوع ماده ۵ قانون محاسبات عمومی
- ج) کلیه موسسات عمومی یا عاقد منفعه، بنیادها و نهادهای انقلاب اسلامی
- د) کلیه سازمان‌ها، شرکت‌ها و موسسات، دستگاه‌ها و واحدهایی که مشمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است، اعم از اینکه قانون خاص خود داشته و یا از قوانین و مقررات عام تبعیت نمایند؛ از قبیل شرکت ملی نفت ایران، شرکت ملی گاز ایران، شرکت ملی صنایع پتروشیمی، سازمان هواپیمایی کشوری، سازمان صدا و سیما، جمهوری اسلامی ایران، شرکت ملی فولاد ایران و شرکت ملی صنایع مس ایران
- ه) کلیه شرکت‌های تابعه و وابسته به دستگاه‌های اجرایی بندهای الف، ب، ج، د (مخاطبین موضوع ماده یک قانون)
- ۴-۱- **پروژه:** عبارتست از مجموعه فعالیتهای هدف دار (مهندسی، تدارکات، اجرا و راه اندازی) که منجر به احداث یک واحد جدید، توسعه و اصلاح یک واحد موجود برای افزایش ظرفیت و یا اصلاح و بهبود کیفیت محصول، افزایش تجهیزات و امکانات با هدف خدمات رسانی بیشتر، اصلاح واحد یا سیستم‌های موجود به لحاظ بهینه سازی مصرف انرژی و زیست محیطی گردد.
- ۵-۱- **ارجاع کار:** عبارتست از واگذاری مسئولیت انجام فعالیتهای مختلف پروژه بصورت منفرد و یا توأم چند فعالیت، طی هر قرارداد از طریق مناقصه یا استعلام یا ترک تشریفات مناقصه.

صفحه ۲ از ۶	دستورالعمل نظارت بر اجرای ماده ۳ قانون حدکنتر استفاده از توان فنی، مهندسی، تولیدی، صنعتی و اجرایی کشور در اجرای پروژه ها و ایجاد تسهیلات به منظور صدور خدمات مصوب ۱۳۷۵/۱۲/۱۲ مجلس شورای اسلامی و تصمیم شماره ۲۶۵۳۹/۲۶۵۳۹/۲۷۰۱۰ مورخ ۱۳۸۱/۶/۲ هیات وزیران
	بیوست بخشنامه شماره مورخ

- ۶-۱- پیمانکار: منظور اشخاص حقیقی یا حقوقی است که طی قرارداد به آنها ارجاع کار می شود.
- ۷-۱- کار طرف ایرانی: منظور از کار طرف ایرانی، سهم ارزشی قرارداد است که مسئولیت و انجام آن به شرکت یا موسسه داخلی واگذار شده است.
- ۸-۱- کار در داخل کشور: منظور از کار در داخل کشور، سهم ارزشی فعالیتهای مختلف قرارداد است که توسط طرف قرارداد مستقیماً توسط خود یا از طریق اشخاص ثالث (اعم از ایرانی یا خارجی) در داخل کشور تولید و ارائه می گردد.
- ۹-۱- کارگروه نظارت: متشکل از رئیس سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور، وزیر صنایع و معادن، معاون هماهنگی امور اقتصادی و فنی نهاد ریاست جمهوری و وزیر یا بالاترین مقام دستگاه اجرایی ذی ربط (حسب مورد)، موضوع تصمیم شماره ۲۶۵۳۹/۲۶۵۳۹/۲۷۰۱۰ مورخ ۱۳۸۱/۶/۲ هیات وزیران می باشد
- مسئولیت این کار گروه به عهده رئیس سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور می باشد.
- ۱۰-۱- کارگروه کارشناسی نظارت: کارگروه کارشناسی نظارت متشکل از ۱. مدیرکل دفتر امور صنایع و معادن سازمان ۲- مدیرکل دبیرخانه شورای اقتصاد ۳- مدیر کل دفتر امور مشاوران و پیمانکاران سازمان ۴- مدیر کل دفتر امور بخشی مربوط در سازمان ۵- نماینده وزارت صنایع و معادن (یکی از مدیران کل یا مقامات هم تراز در وزارتخانه با معرفی وزیر صنایع و معادن) ۶- نماینده دستگاه اجرایی ذیربط (با معرفی بالاترین مقام دستگاه اجرایی) ۷- نماینده تشکل صنفی مربوط، می باشد. جلسات عادی کار گروه کارشناسی نظارت هر دو هفته یکبار تشکیل خواهد شد.
- ۱۱-۱- دبیرخانه کار گروه نظارت: دبیرخانه کار گروه نظارت در دفتر امور صنایع و معادن سازمان مستقر خواهد شد.
- مدیر کل دفتر امور صنایع و معادن سازمان بعنوان رئیس کار گروه کارشناسی و دبیر کارگروه نظارت انجام وظیفه می نماید.

۲- وظایف کار گروه نظارت

- ۱-۲- اتخاذ تصمیم درباره مسائل و مشکلات دستگاههای اجرایی در زمینه اجرای قانون
- ۲-۲- بررسی راهکارهای پیشنهادی به منظور رفع مشکلات و ابهامات دستورالعمل و روشهای اجرای قانون
- ۳-۲- بررسی و اظهار نظر در خصوص گزارشات ادواری و موردی نظارت بر اجرای قانون
- ۴-۲- بررسی و ابلاغ دستورالعمل های لازم به دبیرخانه کار گروه نظارت

دستورالعمل نظارت بر اجرای ماده ۳ قانون حدکسر استفاده از توان فنی، مهندسی، تولیدی، صنعتی و اجرایی صفحه ۳ - ۶ کشور در اجرای پروژه ها و ایجاد تسهیلات به منظور صدور خدمات مصوب ۱۳۷۵/۱۲/۱۲ مجلس شورای اسلامی و تصمیح شماره ۲۶۵۳۹-۱۰-۲۷ مورخ ۱۳۸۱/۶/۲ هیات وزیران

مورخ

پیوست بخشنامه شماره

۳- وظایف کارگروه کارشناسی نظارت

- ۱-۳ بررسی و تصمیح گیری درخصوص درخواست های ارجاع کار به مشارکت ایرانی، خارجی و میزان سهم ساخت داخل (در تطبیق با ماده ۳ قانون و تبصره های ذیل آن)
- ۲-۳ نظارت بر عملکرد دستگاههای اجرایی؛ موضوع ماده یک قانون در راستای اجرای هر چه بهتر آن و ارائه گزارشهای ذیربط به کارگروه نظارت.
- ۳-۳ بررسی شکایات واصله و موارد عدم رعایت قانون در دستگاههای اجرایی موضوع ماده یک قانون و انعکاس نتایج حاصله به کارگروه نظارت.
- ۴-۳ تهیه و ارائه گزارش های دوره ای از حسن اجرای قانون حداکثر به کارگروه نظارت جهت بررسی و انعکاس به رئیس جمهور (هر سه ماه یکبار)

۴- وظایف دبیرخانه کارگروه نظارت

- ۱-۴ بررسی مقدماتی درخواستهای واصله و تهیه مدارک و مستندات مربوط
- ۲-۴ دریافت نظرات واحدهای مختلف سازمان درخصوص موضوعات مورد بررسی
- ۳-۴ تشکیل منظم جلسات کارگروه کارشناسی و کارگروه نظارت و تهیه دعوتنامه و دستور جلسات.
- ۴-۴ تهیه گزارشهای نظارتی داوری
- ۵-۴ تهیه گزارشهای نظارتی موردی
- ۶-۴ تنظیم صورتجلسات و ارسال آن برای اعضا
- ۷-۴ جمع بندی نتایج و تصمیحات کارگروه کارشناسی و کارگروه نظارت و ارجاع و ابلاغ آن به مراجع ذیربط

۵- روش ارجاع کار

- ۱-۵ ارجاع کارهای مختلف پروژه ها به صورت منفرد یا توأم چند فعالیت، صرفاً به شرکتهای و موسسات داخلی مجاز است.
- ۲-۵ چنانچه دستگاه اجرایی برای ارجاع کار پس از مشورت یا هماهنگی با سازمان (دفتر امور بخشی ذیربط) یا پس از استعلام و یا انجام مناقصه، به این نتیجه رسید که شرکت یا موسسه داخلی توانمند وجود نداشته و یا به تعداد کافی وجود ندارد، با ارائه گزارش مستدل، پس از اخذ مجوز شورای اقتصاد می تواند، پروژه های خود را به مشارکت های ایرانی- خارجی ارجاع نماید، مشروط بر آنکه حداقل سهم ارزشی کار طرف ایرانی پنجاو یک درصد (۵۱٪) باشد.
- ۳-۵ در آگهی مناقصات یا استعلام، صراحتاً و شفاف خواسته شود که شرکتهای و موسسات داخلی می توانند به صورت منفرد و یا به صورت مشارکت با شرکت های خارجی برای شرکت در مناقصه اعلام آمادگی نمایند، مشروط بر آنکه سهم شرکت یا موسسه داخلی در مشارکت کمتر از ۵۱ درصد نباشد.
- ۴-۵ مشارکت های ایرانی- خارجی داوطلب، باید تفاهم نامه فیما بین خود را همزمان با تسلیم پیشنهاد به دستگاه اجرایی ارائه نمایند.

صفحه ۴ از ۶	دستور عمل نظارت بر اجرای ماده ۳ قانون حد اکثر استفاده از توان فنی، مهندسی، تولیدی، صنعتی و اجرایی کشور در اجرای پروژه ها و ایجاد تسهیلات به منظور صدور خدمات مصوب ۱۳۷۵/۱۲/۱۲ مجلس شورای اسلامی و تصویب شماره ۲۶۵۳۹/۱۰-۳۷ مورخ ۱۳۸۱/۶/۲ هیات وزیران
	پیوست بخشنامه شماره مورخ

۵-۵- ارجاع کار به پیشنهاد دهندگانی مجاز است که در پیشنهاد خود، انجام ۵۱ درصد ارزش کار را با استفاده از کلیه لوازم و تجهیزات و خدماتی که در ایران تولید می شود و یا قابلیت تولید، ارایه و انجام دارد، پیشنهاد نموده باشند. ارجاع کار به پیشنهاد دهندگانی که انجام کمتر از ۵۱ درصد ارزش کار را در داخل کشور پیشنهاد یا تعهد نموده باشند، پس از اخذ مصوبه شورای اقتصاد مجاز می باشد. (موضوع تبصره یک ماده ۳ قانون)

۵-۶- دستگاه اجرایی برای اطلاع از ارزش قراردادی کار داخل کشور بایستی موارد زیر را به صورت شفاف در اسناد مناقصه، استعلام و یا سایر روشهای ارجاع کار درج و پاسخ صریح و شفاف آن را از پیشنهاد دهندگان، خواستار شود.

۵-۶-۱- در ارجاع کارهای مهندسی و تدارکات (E.P) یا مهندسی، تدارکات و اجرا (E.P.C) یا مهندسی، تدارکات، اجرا، مدیریت (E.P.C.M)، میزان و ارزش قراردادی کار مهندسی که در ایران و توسط ایرانی انجام می شود.

۵-۶-۲- میزان، ارزش و منبع تامین (Supplier) کالا یا مواد اولیه، مواد انبوه (Bulk Material)، اقلام استاندارد تولید کشور ایران که در اجرای پروژه بکار می برند.

۵-۶-۳- میزان و ارزش تجهیزاتی که ساخت آنها را به سازندگان یا تولیدکنندگان ایرانی واگذار می نمایند، به همراه فهرست سازندگان ایرانی (Vendor List) که برای ارجاع کار از بین آنها انتخاب خواهد شد.

۵-۶-۴- میزان و ارزش تفکیکی کارهایی (Break Down) که راساً توسط شرکت داخلی طرف قرارداد (به صورت منفرد یا به صورت مشارکت ایرانی - خارجی) در ایران انجام می شود.

۵-۶-۵- میزان و ارزش تجهیزات و ماشین الاتی که در ایران ساخته یا تولید نمی شود، لیکن شریک خارجی خود را متعهد و ملزم می نماید که نسبت به سامان دادن تولید آنها در ایران با همکاری سازندگان خارجی این ماشین آلات و تجهیزات (منفرداً و یا مشترکاً با سازندگان ایرانی) اقدام نماید.

۵-۶-۶- فهرست آنچه که، با ارجاع کار به مشارکت ایرانی - خارجی توسط شریک خارجی مشارکت پس از اجرای موضوع قرارداد به عنوان منافع کشور ایران به صورت ماندگار در کشور ایجاد شده و باقی می ماند (Benefit For Iran)

۵-۷- خرید لیسانس و واگذاری مهندسی پایه به صاحب لیسانس منتخب، انجام مطالعات تصمیم ساز و امکان سنجی، خرید اقلام مصرفی، خرید اقلام جایگزین تعمیراتی و خریدهایی که ماهیت پروژه ای نداشته (جزئی از پروژه نباشد) و مبتنی بر کار مهندسی و ضراحی، سفارش ساخت یا تولید نمی باشد، در چرخه چوب مقررات مربوطه از شرکتی خارجی مجاز است. نظر کارگروه کارشناسی نظارت در موارد ابهام ملاک عمل قرار خواهد گرفت.

دستورالعمل نظارت بر اجرای ماده ۳ قانون حداکثر استفاده از توان فنی، مهندسی، تولیدی، صنعتی و اجرایی صفحه ۵ از ۶ کشور در اجرای پروژه ها و ایجاد تسهیلات به منظور صدور خدمات مصوب ۱۳۷۵/۱۲/۱۲ مجلس شورای اسلامی و تصمیم شماره ۲۶۵۳۹/۲۶۰۱۰ مورخ ۱۳۸۱/۶/۲ هیات وزیران
پیوست بخشنامه شماره مورخ

۶- دامنه و نحوه نظارت

۶-۱- دامنه نظارت: دامنه نظارت در چارچوب اجرای ماده ۳ قانون حداکثر و تبصره های ذیل آن بوده و شامل موارد

زیر می باشد:

۶-۱-۱- نحوه ارجاع کار توسط دستگاههای اجرایی موضوع ماده یک قانون

۶-۱-۲- نظارت بر نحوه انجام کار توسط طرف قرارداد دستگاه اجرایی و بررسی سهم کار ارجاع

شده و انجام شده در داخل کشور

۶-۲- نحوه نظارت:

۶-۲-۱- دستگاه های اجرایی موضوع ماده یک قانون مکلفند گزارشات دوره ای (هر سه ماه

یکبار) در خصوص چگونگی رعایت ماده ۳ قانون در هر یک از قراردادهای و پروژه های

تحت پوشش خود را به دبیرخانه کارگروه نظارت ارسال نمایند.

۶-۲-۲- بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مکلف است گزارشات دوره ای (هر سه ماه یکبار) در

مورد اعتبارات گشایش شده در خصوص دستگاههای اجرایی موضوع ماده یک قانون را بر

حسب قرارداد به دبیرخانه کارگروه نظارت ارسال نماید.

۶-۲-۳- دفاتر بخشی سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور، سازمانهای مدیریت و برنامه ریزی

استانها و دفتر نظارت و ارزیابی سازمان موظفند گزارشات دوره ای (هر سه ماه یکبار)

در خصوص چگونگی و میزان رعایت ماده ۳ قانون در اجرای هر یک از طرح های تملک

دارایی های سرمایه ای را به دبیرخانه کارگروه نظارت ارسال نمایند.

۶-۲-۴- گزارش های اخذ شده بررسی و پس از تایید کارگروه نظارت برای اطلاع رییس جمهور

ارسال خواهد شد.

۷- موارد اخذ مجوز از شورای اقتصاد

۷-۱- ارجاع کار به مشارکت ایرانی - خارجی مشروط بر اینکه حداقل سهم ارزشی کار طرف ایرانی ۵۱٪ باشد.

۷-۲- ارجاع کار به شرکت یا موسسه ایرانی و یا مشارکت ایرانی - خارجی که انجام کمتر از ۵۱٪ ارزش قرارداد

را در داخل کشور تعهد نموده باشد.

تبصره - موارد ابهام در تطبیق پیشنهاد واصله با قانون، بویژه در تعاریف پروژه و ارجاع کار جهت اتخاذ تصمیم

به کارگروه نظارت ارائه می گردد.

۸- روش اخذ مصوبه از شورای اقتصاد

۸-۱- درخواست بالاترین مقام دستگاه اجرایی در خصوص بندهای ۷-۱ و ۷-۲ این دستورالعمل به همراه موارد

زیر برای طرح در شورای اقتصاد، به سازمان ارائه می گردد.

۸-۱-۱- گزارش کامل اقدامات انجام شده موضوع بندهای (۵-۳) تا (۵-۶) این دستورالعمل.

۸-۱-۲- تفاهم نامه فیما بین شرکت ایرانی و خارجی مورد نظر دستگاه اجرایی برای ارجاع کار به

مشارکت ایرانی - خارجی

دستور العمل نظارت بر اجرای ماده ۳ قانون حداکثر استفاده از توان فنی، مهندسی، تولیدی، صنعتی و اجرایی صفحه ۶ از ۶ کشور در اجرای پروژه ها و ایجاد تسهیلات به منظور صدور خدمات مصوب ۱۳۷۵/۱۲/۱۲ مجلس شورای اسلامی و تصمیب شماره ۲۶۵۳۹/۱۰/۲۷ مورخ ۱۳۸۱/۶/۲ هیات وزیران

پیوست بخشنامه شماره

مورخ

۸-۲- گردش کار : دبیرخانه شورای اقتصاد، درخواست دستگاه اجرایی را به همراه موارد موضوع بند ۸-۱، برای بررسی به دبیرخانه کارگروه نظارت ارسال می نماید. دبیر کار گروه نظارت، موضوعات پیشنهادی را جهت انجام بررسی و نظرخواهی به دفاتر بخشی ارسال نموده و پس از دریافت نظرات مربوط، موضوع در دستور کار کارگروه کارشناسی نظارت قرار خواهد گرفت. نتیجه بررسی های حاصله در کار گروه کارشناسی توسط رئیس کارگروه (دبیر کارگروه نظارت) به دبیرخانه شورای اقتصاد منعکس تا جهت اخذ تصمیم نهایی در شورای اقتصاد مطرح شود.